

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 6 kwietnia 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku Z. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania Z. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 9 lipca 2015 r.

znak (...)

I. zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 9 lipca 2015 r. znak (...)
w ten sposób, że do ustalenia emerytury wnioskodawcy Z. S. przyjmuje:

- na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej kwotę zaewidencjonowanych składek z uwzględnieniem waloryzacji w wysokości 22 268,53 złote, kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 422 653,66 złotych, średnie dalsze trwanie życia 253,30 miesięcy;

- na podstawie art. 183 ustawy emerytalnej wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynoszący 76,61 %, kwotę bazową 2 974, 69 złotych przy których podstawa wymiaru wynosi 2 278,89 złotych, przy których 35% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej wynosi 615,42 złote a 65 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej wynosi 1 141,73 złote, a wysokość emerytury wynosi 1 757,18 złotych,

II. w pozostałym zakresie odwołanie oddala,

III. stwierdza, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu wysokości emerytury.

Sygn. akt V U 834/15

UZASADNIENIE

Decyzją z 9 lipca 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., po rozpatrzeniu wniosku z 15 czerwca 2015r. odmówił wnioskodawcy Z. S. przeliczenia emerytury. W uzasadnieniu decyzji wskazał, iż nie dołączył on żadnych

nowych dowodów ani nie wskazał żadnych nowych okoliczności, które miałyby wpływ na prawo do przyznania i przeliczenia jego świadczenia. Ponadto wskazał, iż brak jest dowodów potwierdzających zatrudnienie wnioskodawcy na budowie eksportowej w okresie od 5 marca 1984r. do 31 marca 1985r. oraz że za okresy pracy na zagranicznych kontraktach do podstawy wymiaru składek zgodnie z obowiązującymi w spornym okresie przepisami, przyjmuje się wynagrodzenie zastępcze pracowników zatrudnionych w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę.

Z. S. w odwołaniu od tej decyzji wniósł o jej zmianę poprzez zaliczenie do podstawy wymiaru świadczenia jego wynagrodzenia z okresu zatrudnienia na budowie eksportowej od 5 marca 1984r. do 31 marca 1985r. w kwocie 3 500 zł miesięcznie tj. w kwocie wynagrodzenia podanego w umowie o pracę z 5 marca 1984r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, argumentując tak jak w skarżonej decyzji.

Sąd ustalił:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 12 marca 2013r. wykonując wyrok sądu z dnia 31 stycznia 2013r. przyznał ubezpieczonemu emeryturę od daty określonej w wyroku sądu oraz podjął wypłatę świadczenia od 1 lutego 2013r. tj. od następnego dnia po rozwiązaniu stosunku pracy.

W celu ustalenia prawidłowej wysokości świadczenia Oddział dokonał ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 183 (w sposób mieszany) oraz na podstawie art. 26 (z konta) ustawy emerytalnej. Organ rentowy ustalił, że wysokość emerytury na podstawie art. 183 ustawy emerytalnej jest korzystniejsza aniżeli wysokość emerytury obliczana zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej.

Do ustalenia wysokości emerytury zgodnie z art. 183 ustawy emerytalnej w części obliczonej na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej Oddział uwzględnił 29 lata i 11 miesięcy tj. 359 miesięcy okresów składkowych oraz 9 lat i 11 miesięcy tj. 119 miesięcy okresów nieskładkowych.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjął wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia od 1980 do 2000. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 73,62%.

Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 73,62% przez kwotę bazową 2974,67 zł wyniosła 2189,97 zł. Zaś wysokość emerytury 1717,59zł

Przy ustalaniu emerytury zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej wskazał, iż stanowi ją kwota składek na ubezpieczenie emerytalne z uwzględnieniem waloryzacji, zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie, z uwzględnieniem ich waloryzacji. Zaś emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę tj.: kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 22268,53zł, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego 395598,11 zł, średnie dalsze trwanie życia 253,30 m-cy - wysokość emerytury wyniosła 1649,69 zł.

Przy czym do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego (3 decyzje z 7 marca 2013r. (...)) przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych z lat 1980 -1989 – wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 78,72%.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalili w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 78,72% przez kwotę 1220,89zł, wyniósł on 961,08zł.

Współczynnik proporcjonalny do – osiągniętego do 31.12.1998r. – wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 78,71%.

Wskazał, iż średnie dalsze trwanie życia - wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lata – wynosi 209 m-cy .

Przy tych parametrach kapitał początkowy wyniósł 114 768,17 zł

Podał, iż zgodnie z art. 185 ustawy o emeryturach i rentach z FUS dla osób nabywających prawo do emerytury w wieku określonym w art. 184 ustawy emerytalnej kapitał początkowy podlega przeliczeniu poprzez dodanie do okresów składkowych okresu równego różnicy pomiędzy wiekiem emerytalnym, o którym mowa w art. 24, a faktycznym wiekiem przejścia na emeryturę. Po dokonaniu tego przeliczenia kapitał ten stanowiła kwota 131741,06 zł

Po waloryzacji kapitał początkowy wyniósł 395 598, 11 zł.

Emerytura ustalona na podstawie art. 183, wobec osiągnięcia wieku uprawniającego do emerytury w roku 2012 wysokość emerytury od 1 stycznia 2013r. wyniosła 1 673, 46 zł, tj.: 35% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 to kwota 601,16zł plus 65% emerytury obliczonej na podstawie art. 26 to kwota 1072,30zł.

Dowody: - akta emerytalne: decyzje k. 48-49, 73-74; - akta kap. początkowego: decyzje k. 24-27, 37-38, 39, 40 .

Wnioskodawca Z. S. by zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) zs. w L. w okresie od 12 sierpnia 1975r. do 31 grudnia 1998r. na stanowisku mechanika samochodowego, w tym w okresie od 5 marca 1984r. do 31 marca 1985r. na budowie eksportowej w ZSRR.

Dowody: akta osobowe: umowy o pracę: k.36, umowa o pracę na budowie k.38 i 40, opinia k.78, angaż k.87, 88; , potwierdzenie okresu zatrudnienia na budowie eksportowej k.154.

W okresie pracy wnioskodawcy w ZSRR, pracownik zajmujący stanowisku mechanika samochodowego w (...)zs. w L. osiągnął wynagrodzenie w kwocie:

- za okres od 5 marca do 31 grudnia 1984r. – 134 261 zł

- za okres od 1 stycznia do 31 marca 1985r. - 44 484 zł.

Wynagrodzenie to obejmowało: wynagrodzenie zasadnicze brutto, dodatek szkodliwy, premię, dodatek stażowy i ekwiwalent za urlop, oraz za część lipca 1985r. zasiłek chorobowy.

Dowody: karty wynagrodzenia (koperta) oraz opinia biegłej k. 23-34.

Przy uwzględnieniu tych zarobków podstawa wymiaru kapitału początkowego , ustalona z 10 kolejnych lat kalendarzowych 1980-1989 wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 87, 21 %, zaś z 20 lat 1980-1999 – 76, 61 %.

Przy zastosowaniu wskaźnika 87, 21 % , kwoty bazowej 1 220, 89 zł - podstawa wymiaru kapitału początkowego wynosi 1 064, 74zł. Współczynnik proporcjonalny do – osiągniętego do 31 grudnia 1998r. – wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wynosi 78,71%, średnie dalsze trwanie życia - wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lata - 209 m-cy . Po tym przeliczeniu kapitał początkowy to 121 947, 32 zł. Przy czym zgodnie z art. 185 ustawy o emeryturach i rentach z FUS dla osób nabywających prawo do emerytury w wieku określonym w art. 184 ustawy emerytalnej kapitał początkowy podlega przeliczeniu poprzez dodanie do okresów składkowych okresu równego różnicy pomiędzy wiekiem emerytalnym, o którym mowa w art. 24, a faktycznym wiekiem przejścia na emeryturę – 140 751, 05 zł. Po waloryzacji 422 653, 66 zł.

Wysokość emerytury z zastosowaniem art. 26 ustawy emerytalnej wynosi 1 756, 50 zł; przy czym:

- Kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 22 268, 53zł.
- Kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 422 653, 66 zł
- Średnie dalsze trwanie życia wynosi 253,30 m-cy.

Wysokość emerytury z zastosowaniem art. 183 ustawy emerytalnej wynosi 1 758, 39 zł.

Przy podstawie wymiaru obliczonej przez pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 76,61% przez kwotę bazową 2 974,69 zł. wynosi 2 278,91 zł.

$24\% \times 2974,69 = 713,93\text{zł.}$

$(359 \times 1,3\%)/12 \times 2278,91 = 886,30 \text{ zł.}$

$(119 \times 0,7\%)/12 \times 2278,89 = 158,19\text{zł.}$

Razem = 1758, 42zł

Obliczenie wysokości emerytury zgodnie z art. 183

Wobec osiągnięcia wieku uprawniającego do emerytury w roku 2012 wysokość emerytury od 01.01.2013r. wynosi:

35% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej 615,48zł.

65% emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej 1142, 73zł.

Razem **1758,21 zł.**

Dowód: opinia biegłej k. jw.

Sąd zważył:

Odwołanie jest częściowo uzasadnione.

Zgodnie z treścią art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U.2013.1440 ze zm.) prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli p uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Wnioskodawca domagał się przyjęcia do podstawy wymiaru kapitału początkowego jego zarobków z okres pracy na budowie eksportowej w ZSRR w okresie od 5 marca 1984r. do 31 marca 1985r. w kwocie 3 500 zł, wskazanej w umowie o pracę z 5 marca 1984r.

Jego żądanie może zostać uwzględnione w ograniczonym zakresie.

Jak bowiem wynika z § 10 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytury i rent (Dz. U.1989.11.63 ze zm.) jeżeli do obliczenia podstawy wymiaru świadczenia ubezpieczony wskazuje okres przypadający przed 01 stycznia 1991r., a w okresie tym był zatrudniony za granicą, do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjmuje się za okresy tego zatrudnienia kwoty wynagrodzenia przysługującego w tych okresach pracownikowi zatrudnionemu w kraju w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę. O wysokości wynagrodzenia zastępczego powinny decydować identyczne lub podobne kwalifikacje, staż pracy i wysokość wynagrodzenia pracownika.

Jak wynika z dokumentacji z Przedsiębiorstwa (...) – wnioskodawca była zatrudniony na budowie zagranicznej w okresie od 05 marca 1984r. do 3 marca 1985r. Zarobki pracownika o podobnych kwalifikacjach i zasadach

wynagradzania a stanowisku mechanika samochodowego w kraju, w tym przedsiębiorstwie oparte były na takiej samej stawce zaszeregowania i podobnych innych składnikach wynagrodzenia. Stąd mogło ono być podstawą do ustalenia tzw. wynagrodzenia zastępczego wyżej omówionego. Te dane były podstawą do ustalenia wysokości zarówno kapitału początkowego jak i ostatecznie wysokości emerytury wnioskodawcy w oparciu o opinie biegłego z zakresu ubezpieczeń społecznych.

W punkcie II wyroku, sąd stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu wysokości świadczenia.

Zgodnie z treścią art. 118 pkt. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – w przypadku ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego – organ rentowy wydaje decyzję w terminie 30 dni, przy czym za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się dzień wpływu do Zakładu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Przepis art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych - stanowi , że jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności .

W rozpoznawanej sprawie okoliczności niezbędne do ustalenia wysokości emerytury wnioskodawcy prawa do żadanego świadczenia zostały wyjaśnione na etapie postępowania sądowego. Dopiero bowiem w wyniku pozyskania dokumentacji osobowej i wynagrodzenia zastępczego oraz analizy części dokumentacji zawartej w aktach ubezpieczeniowych możliwe było dokonanie ustalenia wysokości należnej wnioskodawcy emerytury.

Reasumując, sąd uznał, iż organ rentowy nie popełnił błędu, skutkującego odpowiedzialnością za opóźnienie w ustaleniu wysokości świadczenia wnioskodawcy. W tym stanie rzeczy, sąd orzekł jak w punkcie II sentencji wyroku.